

SETMANARI SATÍRICH

Número extraordinari
dedicat á la implantació de la
REPÚBLICA LERROUXIANA

DIPUTACIÓ, 262 ————— SURT ELS DISSAPTES

L'arribada de la República

Atenció

Com pòden veure, avuy m'hi vestit de gala, perquè me sembla que tot plegat serà no més que qüestió d'anar a galas ab tot-hom.

No vuy que passin endavant sense escoltarme avans, perquè'ls vuy fer dos quartos dels motius que'ns han impulsat a fer aquest daltabaix, publicant un número tan replé de paper, de lletra y de ninots.

Tots els qu'esperavam el dia felís no haviam pas oblidat la promesa formal de nostre estimat bandarria Don Aleandro, de que menjariam gall republicà per Nadal, pro com que un bon dinar fa de molt bon esperar, no varem estranyar gens que'l gall no vingués per Nadal, més que més tractants d'una festa tan clerical com aquella.

Y ho vam encertar, perquè sols a en aquest motiu obeheix el no haber menjat galls ab República el dia 25 del passat Desembre.

Pro per fi, passats aquestos motius molt respectables, l'Onnipotent Aleandro I, ha complert sa paraula. ¡Ja tenim República! *Sursum corda* (ay, dispensin el lletí, sempre se'ns ha de coneixe que som de la crosta.)

Donchs si senyors, ja ha arribat, y es per aixó que hem gornit LA TRALLA tan gornida y hem fet corre a tots els xitxarellos que la fem perquè no quedés ni un acte pera ressenyar, donchs comprenem la natural ansietat dels nostres llegidors estimats. Es per aixó que sentint el nostre cor tan plé de satisfacció, volém regalar la que ens sobra als nostres amichs y fins als nostres enemichs. Per tots n'hi haurà, perquè després de tants anys d'esperar inútilment aquesta diada, la nostra alegria es tan gran que no tenim mes remey qu'esbravar-la a fuetadas, qu'es la manera de fer salvas que tenim aquí a LA TRALLA, perquè surt molt més económic que ab pólvora.

No'ls vuy entretenir més perquè necessitan el temps per enterarse del gran bati-bull que hi ha hagut per la ciutat ab motiu de l'arribada de la Comitiva Governamental Republicana.

GNOM

Oda a la República

Lerruciana

Cantad joh musas!
Inspiradme el alma y dadme fuerzas
para cantar y que mi espíritu
lleno de entusiasmo no decaiga un momento.
¡Madre Tierra!
alegrate también, también tu goza,
esclata de una vez que ya llegado.
Que tus surcos preñados de semilla,
de placer se remuevan y se rian.
Que las rocas chocando se den besos.
Que las olas rugientes y sombrías,
batan palmas. Que coleópteros y aves,
no paren de volar y canten
su venida.
Que los crustáceos enérgicos se abran
y con voz entonatoria pregonen la salud
que ya tenemos.
Que las estrellas en carro triunfal paseen
su casta brillantez por la vía láctea.
Que al caos haiga luz.
Que el nombre de Tinieblas
se olvide de una vez, que todo brille.
Párate joh sol y bésanos.
Besémonos todo, todos juntos
como ovejas sin pastor marchemos
para ver esclatar como un solo hombre
la risa de los dioses.
Cantar no puedo más, las vísceras

de gozo inmenso se estremecen y hablan,
los sanguíneos glóbulos cual niños
se remueven y bullen sin descanso.
¡Oh Dioses! decidme que no sueño,
decidmelo bien alto dando energía al fósforo
que mi cerebro exalta.
Abracémonos, pues, hermanos y marchemos
en fraternal abrazo
y el corazón enchido de alegrías
para ver más de cerca y sin demora
el huevo como baila.

A.

La vinguda del corteig

A l'hora anunciada el vols de la estació del Nort se veyan invadits material y moralment per una compacta gentada qu'esperava ansiosa la vinguda del corteig, que arribava procedent de Madrid, ahont havia anat pera rebre la benedicció del Pontifex Salmerón Krause el Primero y la del Pare Nozaleda (ab qui ja s'han fet las paus per rahons d'alta política).

Desde molt dematí que Barcelona estava tota sencera al carrer, lo mateix que quant se tracta d'anar al Pati dels Corders pera presenciar alguna execució.

A l'hora en punt el tren ha entrat en agullas (que aquesta vegada eran de fer mitja per més gala) y tot seguit ha ressonat un xiulet fort y unánim que sortia de la enorgullida locomotora, que no li haurian tapat la chimeneya ab deu matalassos, de vanitosa que's sentia d'estirar el tren governamental.

Al sortir la comitiva la gent era tan espessa, que ha sigut precis donar una carga de broma pera esclariarla.

Pausadament y silenciosament s'ha posat en marxa. Llavors la Banda Municipal, dirigida pel mateix Boladeres (cárrech que se li ha otorgat en premi al vot que feya 24), ha tocat l'himne den Mariquina, causant un efecte sorprenent.

Al trencar la comitiva pel Passeig de Colón, mentres la Guardia Republicana de cavall obria la marxa, el públich, que's podria calcular en 500.000.000 de ánimas, formava respectuos cordó al pas del seguici democrátich. Devant de tot l'herald de la ciutat enarborava la bandera dels tres colors (vermell, groch y morat de bisbe). Seguidament la ja anomenada Guardia Republicana de gran gala, en número de dotze animals montats per dotze arrogants individus ex-cavallers de la Russia; després el clero ab las dignitats de la Iglesia; després la gran filera d'exércit ab las armas relluhint als raigs del sol; després camálchs, serenos, vigilants, guarda-passeigs, burots, policías, bombers, electricistas y nyébíts limpiabotas, neulers, diariayres y tot el mosqué de canalla que vagan pels carrers.

Seguit de tot aixó, las autoritats. El Go vernador Corominas plorant de satisfacció a llágrima viva. El General Virrey ex-Emperador D. Aleandro el Mano ab tricorri de civil, petxera vermella y grans botas de montar. A son costat el Gran Sr. Bisbe Democrátich Illm. y Rdm. Emili Junoy, de la Congregació dels Lluisos, y a mà dreta l'Alcalde de R. O. don Buxó Rach y Rach, ab la vara plena de llacets, divisas de toros y altres tonterias.

Darrera d'aquestos senyors venian els regidors ab sos frachs intatxables, sas petxeras ítem, sas botas de xarol y sos barrets de copa aguantats per un municipal de punt per barba.

Darrera de tot aixó seguia la gran carrossa que la ciutat va comprar a un marqués de Castellbisbal, tirada per vint y quatre magnífichs cavalls, tots plens de plumeros y lluhents y brillants, que cegavan la vista dels atrevits que gosavan a mirarsho.

Realment el cor se sentia defallir d'alegría devant d'aquell bé de Deu de Democracia, y els ánims defallits se sentian enrobustir al veure com la riqueza entrava a la ciutat com a casa seva, pera foragitarne per sempre més a la miseria.

En veritat alló era una festassa com may s'hagi vist. El tren que portava la democrática comitiva havia arribat a las nou del matí y eran dos quarts de cinch de la tarde qu'encare no havia arribat al Passeig de la Duana, d'apoch apoch que anavan y de magestuositat ab que avansavan per entre la apinyada multitud.

Se pot ben dir que no's va menjar a Barcelona. Els uns perquè ab el desitg de pre-

senciar tota la fastuositat, se'ls hi havia fet tart; els altres, sobre tot els treballadors, perquè aquell dia no havian cobrat el jornal, perquè obehint las ordres del Virrey ex-Emperador, s'havian tancat las fábricas vulgas que no, en nom de la Llibertat (q. D. g.)

Pánich.—Morts y ferits

Llástima que vingués a torbar aquesta grandiosa festa la terrible desgracia que va succehir en el moment de passar la comitiva per devant de Llotja, entre la porta del mitg y l'Walter-Scot con lavabo de la plassa del Obispo Junoy (avans Antonio López), que com ja haurán vist se li ha donat a n'aquesta plassa aquest nom per la relació que hi ha entre'l negre y l'altre que hi tenia tractes ab negres, segons deyan en els mitings.

De sobte per entre l'atapahida gentada's veu atravesar un home ab els cabells plens de viram y la pitrera descoberta, seguit de cinch criaturas pàlidas y extenuadas.

Ab ayre resolt y provocatiu (segons el parte oficial) s'atansa al grupo d'autoritats y dirigintse al General Lerroux-Mano, li para la mà y li demana una gracia de caritat per l'amor de la Democracia.

El nombrós piquet, que gayrebé era picás, que escoltava la comitiva y que ab tot y escoltar no va sentir lo que aquell home deya, creyent que's tractava d'un atentat, va evolucionar arma en mà cap al mitg de la comitiva.

En Roca y Raca, quefe-inspector de policia bastant poch urbana, pensantse que ja tornavan a ser a n'alló de Tarrassa, va manar que vuyt cavalls blanchs fessin cordó enrotllant a las autoritats pera privarlas de pendre mal, y va manar ab veu estentórea: —¡Primera división!... ¡A la derecha!...

¡Fuego!
Brrum-bruum-pum-pum.

Els maüers varen buydar la metralla entre'l poble.

Y ell, en Roca, impávit com en altres temps devant de la poca venda del *Almanach*, seguia ordenant y dirigint l'atach.

—¡Segunda división!... ¡Sable en mano!

El Mano va dir:
—¿Qué vols?

—No, si no t'crido. ¡Carguen!

Y cinquanta cavalls varen emprendre la carga contra el poble espahordit, que fugia atropellantse, trepitjant als pobres infelissos que havian tingut la desgracia de caure a terra.

Els xiscles esgarrafosos que sortian de la macissa humanitat que s'apilotava, els ays llastimosos dels morts, las convulsions dels ferits y 'ls xiscles de las criaturas aixafadas entre la gentada, formavan un conjunt per demés original y terrible.

Entre tant la guardia (la mimada del General Lerroux) semblava engreixarshi, atropellant ab las sevas potas (las dels cavalls) la indefensa multitud. Els sabres brandant xiulavan al tallar el vent, els maüers seguían petant sens descans y la gent se sentia a la mellor que li saltava un brás ó li fugia una cama sense ni poguer reclamar.

La carniceria fou espantosa, y més ho hauria estat si en aquell moment a n'el Mano Generalíssim no se li hagués acudit cridar al quefe policíach Sr. Roca y Raca.

—¿Qué volia?

—¿Aun no concluye esto?

—Com V. M. S. vulgui.

—¿Pero qué ha sido esto?

En Raca va quedarse com qui veu ximples.

—¿Cóm? ¿Vosté no s'ha donat compte del atentat?

—No, hombre, si era un mendigo.

—¿Caram! Donchs jo'm creya que era un jesuita.

—No, hombre, no. Ya puede V. ordenar que se retire la guardia y ponga una gaceta en *La Publicidad* (hoy *Gaceta Oficial*) dando satisfacciones al pueblo.

—Bueno, si vosté ho vol.

—Sí, si, ya hay bastante.

Llavors el quefe policíach doná ordres d'anar a fer fila y tot se calmá.

La comitiva torna a emprendre magestuosament el seu camí y no s'hauria conegut res de lo passat a no ser uns 45.000 morts que van quedar per allí terra y uns milers de ferits que movian molt escándol queixantse, pro que no era cosa de durar, perquè ja's veyia que s'anirían morint y

no'n quedaria ni un que torbés la gran solemnitat de la arribada.

La lluhida comitiva va anar fent el seu camí entre 'ls aplausos de la multitud y la circulació interrompuda.

A las sis en punt de la tarde entravan a Cala Ciutat, després d'haver fet el mateix curs que la professó de Corpus, perquè's vegés (com va prometre D. Nicolás) que la República d'ells no estava renyida ab el respecte a las creencias religiosas, *tanto en la conciencia como en el templo.*

FIGARO OLA

La Proclamació

BANDO:

Els ciutadans qu'encara tinguin vida y vulguin con-ervar la seva pell, es cobrirán el cap tot desseguida ab un pebrot vermell.

A. Lerroux

Arriva en vagó-llit a Barcelona acompanyat d'ugiers molt perfumats ab aygua de colonia de la bona, el nostre Emperador, que dú corona com els republicans ben esquilats.

L'estació está tan plena qu'esparvera, tothom vessa de goig y dona vivas, aixecant ab la mà un ram d'olivera, (d'aixó se'n fa tant gasto que algú espera qu'aquest any no podrém pas culli olivas).

¡Qué hi fa! la festa es gran y ja compensa que'ns estém tot un any de fé ali-oli.

Avall, poquet a poch la gent se llensa als acorts d'una orquesta que comensa la Marsellesa, ab llauanas de petroli.

La plassa de Sant Jaume ja bullia, de poble qu'esperava feya estona per sapiguer la cara que faria l'amigo regi, missatger qu'envia de la Cort la democrata Corona.

Al cim del catafal, que un turronayre es va deixá olvidat durant la fira, s'hi ha alsat una tribuna molt enlayre, y que han cobert ab telas d'un drapayre que al pujar la República's retira.

Encara qu'es guarnida ben depressa, no deixa de costá un grapat de rals, hi han banderas y escuts que fan endressa y una alfombra que han fet ab una pessa d'un jaqué qu'es de'n Planas y Casals.

Al fi, pausadament la colla arriba entre crits y soroll que'l vent allunya, puja en *Lerrú* y la seva comitiva y el poble entussiasmat engua un viva pel Capitá General de Catalunya.

¡Ciutadans! — diu ab veu bastant sonora que fa un olor finet de vi d'Alella, — Finalment s'ha fet l'obra redemptora de pendre d'un plegat la menjadora a n'aquesta Monarquía xorca y vella.

El dia haurá arribat d'una vegada, que'ns il·luminará'l sol de justicia, nosaltres que som gent prou endressada are'ns toca de fer la gran bugada de tanta aristocrática bruticia.

Sé que uns republicans del trust de fira han dit que tot aixó es un gran bunyol, que'l Rey a'n Salmerón li ha dit: vés, mira de guardarme una estona la cadira que jo vull surti un rato a pendre'l sol.

Una infamia aixis, jo no l'acceptaria, la República nostra es y duradera, y la proclamo aquí a la llum del dia, ab Real decret y tot, qu'ensenyaria sino'l tingues ficat a la cartera.

Sa Altesa en Nicolau I d'Espanya m'ha designat per aquesta capital, perquè sab que a mi'm sobra molta manya per ferros creure a tots a cops de canya, com mana'l real códic liberal.

Y al acceptar jo aquesta dictadura per consideracions que son molt altas, el nostre General nos assegura, que's complirà la llei ¡tinch la mà dura per inflá a cops de puny las vostras gallas!

Are'l poble aplaudeix y crida ¡bravo! sols sento que protesta molt baixet un gura d'aprop men, que sembla cabo, dihent: — Aixó que dices no ho alabo y ab este procedir no íremos dret. —

Donchs usant de las regias facultats, que'm dona aquest govern, solemnement, faré públich, els noms dels designats, que formarán las demés autoritats que a n'a mi han de prestarme acatament.

Gobernador civil, com se suposa en *Sebio*, que coneix bé la ciutat; podrá fer la gestió ben profitosa, d'escombrar catalans y gent duptosa, y farà un mapa nou del Llobregat.

Per la Dipulació's fa necessari que hi vagi un home actiu y forsa entés, allí no hi pot anar cap perdulari, per 'xó després d'un rato de pensarhi, he dat el nombrament a n'el Anglés.

El clero no mereix tan de respecte, pró hi poso una persona ben entesa, en Junoy com a bisbe farà efecte, ell es pur, y no té cap més defecte que fer las professons d'allá a Manresa.

L'Alcalde *magestátich*, serà bó tenirlo distingit y que usi frach, que sigui un bestia, no hi fa res aixó y he pensat desseguit ab en Buxó: (un perdidot que passa crida ¡rach!)

D'Inspector de policia's fa precis que'n sigui en Roca y Roca, un dels valents que conegui al *Ayerbe* y gent aixis; pera'ls municipals, un infelís,

Las autoridades (?)

¡Y yo el más feo!

Comandant ho serà'l Sr. Llorens (1).

En Roca's va jurar que seguiria una campanya en bé de la moral, propositantse acabà ab la premsa impia que corre, malejant més cada dia la gent rica d'aquesta capital.

Per aquet fi organisa una secreta ab en Llopis y varios redactors del Piripiti y de La Saeta, que'ns deixaran la premsa lliure y neta de periódichs malvats y corruptors.

La Veu, La Renaixensa, Brusi, etc. qu'es premsa pornogràfica y malsana ab ella acabarà me va prometre, fins lograr que no's vegi cap més lletra que las que dú La Esquella y La Campana.

Y aixis podrà quedar ben garantida la pau y el bon respecte als ciutadans, que fins ahir mateix fou tot mentida, porque som gent honrada y distingida porque som tots en fi, republicans.

Demà s'embarcarán, que jo'ls ho mano Governadó y demés autoritats, per compassió no més jo vos demano que acudiu tot el poble soberano, a despedir aquets pobres desgraciats.

Coroná un llarch aplauso la paraula final d'aquell auguste parlament, y mentre'ls patjes el baixan de la taula, l'orquestra'ns fa senti un xiquet la Paula y el poble's despedeix tranquilament.

Ensopegant y rebent alguna empena segueixo Rambla avall detrás del grupo, y he vist a n'en Lerroux jòh quina afrenta! ¡y en Girona y l'Arnús prenent l'absenta tot rihent y fumant mentres, jo... escupo!

PEP DE LA TRALLA

(1) Ardid.

tich seguici. L'Emperador lluhia hermós trajo de frach y en son noble pit ressaltavan las insignias del Toisó d'Or, damunt d'una veritable exposició de insignias y medallas de todas las ordres, desde la del Santo Sepulcro y Calatrava, fins a la dels Padres Dominicos y Religiosas Descalzas. Avants de que'l poble esclatés en un xardorós aplaudiment, devant d'aquell bé de Deu d'aristocràcia y de riquesa, que'l Rey més poderós y més cortesà hauria envejat, Ell extengué paternalment y ab magestat sos brassos, y reclamà el silenci a la Plebe. Tragué de la butxaca de l'ermilla un elegant mocadoret de seda, color lila, finament brodat, y que segons xerrà en Rach Rach als que'ls voltavan, era rich present de las Religiosas Beatas Sor Claramunt y Sor Belén Sárraga. Lo feu voleyar a l'istil dels circois romans y dels toros, y aixis donà comens a la cerimonia.

En Buxó, ab veu clara y pausada, cridá:

« ¡Ciudadans! ¡Poble! ¡Escolteu!

En nom y per voluntat del Molt Alt Emperador, Primer del Paralelo, Príncep dels Cacahuets, President de las Cazas del Pueblo habidas y por haber, Representant de l'antiga y poderosa tribu Hispanja, Conqueridor del Poble-Sech, Implantador de las Vagas y Vago de Solemnitat, ordena y mana lo següent:

1.er Que pera donar una mostra de confiança a la República Unitaria y als nobles individus que ab son treball l'han implantat, té a be manar que'ls ciutadans d'aquesta ciutat, que tantas y tantas provas han donat de sumissió y obediencia als seus Reals Manaments, que dintre l'espai de vint y quatre horas arrenquin las portas de las sevas casas, que deixin sense panys els calaixos dels seus mobles, que trenquin las reixas de las sevas finestras y deixin obertes de bat a bat las portas de las caixas de guardar caudals, ja que todas aquestas invencions no son altre cosa que senyals de desconfiança y ab ellas se dona lloch a pensar que en aquesta ciutat existeixen ó poden existir personas capassas de robar.

2.^{on} Que dintre de vint y quatre horas, també s'canbihin 'ls rétois dels carrers que portan noms qu'ofenen a la República y al nostre sagrat lema de Llibertat, Igualtat y Fraternitat, com son els carrers dels Capellans, del Bisbe, dels Sacristans, de Sant Antoni, etc., etc., y aixis com també els de las plassas de la Llana, de las Beatas, Real, del Rey, etc., y demés títols retrógrados que'ns rebaixan y deshonran devant del mon civilisat. En son lloch s'els bategi ab noms del ordre següent: Calles de Mosén Ardit, de Corominas, de los Republicanos, de Krause, etc., etc., y plassas de los Cogerrillanarios, de los Propagandistas, de la República, etc., etc.

3.er Que la cansaladeria de la plassa Nova, que fins avuy ha vingut exclusivament fent butifarra pera'l Rey y pera la Casa Real, desde aquest moment mano y ordeno que deixi de ferri més y en son lloch vagi destinada tota, sens perdua del més insignificant fragment, a la Imperial persona que aixó decreta y 'ls restos ó residuos se destinin a las Cazas del Pueblo.

En fé de lo qual, el molt poderós y poderosíssim Emperador, Primer del Paralelo, Príncep dels Cacahuets, President de las Cazas del Pueblo, Implantador de las Vagas, Vago de Solemnitat, Representant de l'antiga y poderosa tribu Hispanja, Conqueridor del Poble-Sech, etc., etc., ha firmat y sellat el present ab son sello particular.

Firmat: Yo l'EMPERADOR.

A tots quants han escoltat, que Deu 'ls guardi. En Rach Rach va callar, y la multitud aplaudi entusiasmada aquell hermós document que l'istoria guardarà en son sí ab lletres d'or y platino. La gentada seguí ovacionant al Alcalde del Rey, y tots junts, formant una compacta

multitud, s' dirigiren cap a la plassa del Abate Junoy (avans d' Antoni López), ahont ab el mateix aparato se donà nova lectura al famós document republicà.

SABBS

L'Himne de la República

A dos quarts en punt se comensa la sessió presidida pel M. I. Señor (q. D. g.) Krause Nicolás I.

Se tracta senzillament de triar un himne alusivo pera l'ús de la República unitaria que tantas sillas nos cuesta (de tan esperar sentats).

A la dreta d'Ell (den Nicolás) hi ha'l generalíssim ex-Emperador Alecandro el Mano fent posturas a n'el Gobernador Asiático. A l'esquerra hi ha l'alcalde de R. O. qu'està racant de satisfacció y al seu costat el Bisbe negre Mossén Junoy resant devotament el «Camino recto y seguro para llegar al cielo».

En Nicolás s'aixeca y ab la veu emocionada diu: Se trata de buscar himno!

En Marquina's treu unas quartillas, se refila'l bigoti y espera tremolós d'emoció.

En Nicolás segueix: Veo que hay uno que se mueve indicando que lleva uno.

En Marquina's torna tot vermell y se aixuga devant de tothom, una llàgrima. Després s'aixeca y diu solemnement ab vers lliure.

Oh sí! es cierto que en el alma guardo el himno santo de la Patria altiva que leeré si así Tú lo dispones oh gran república.

En Nicolás fa senyals d'aprobació y tothom riu.

Veo que haces señales radiantes con la cabeza que la gran luz corona, Dios, (ay) Dispensa, quiero decir, Natura te lo premie como es debido. Por ella yo dedico mis pobres rimas tristes y lacias a la Patria que gime, mas oh, ya llega la hora deseada en que el pueblo despierta, y el alma humana se levanta potente entre las sombras de un pasado terrible. No quiero detenerme en digresiones y voy de derecho al grano que sé que os gusta, y para daros gusto, sabéis? me pirro.

Tothom aplaudeix y alguns ploran, pro la majoria riu altre cop.

En Nicolás: Saludo en tí al gran poeta de la República. Imitando á... no sé quién, diré tú ets Petrus. Así pues lee.

En Marquina's torna a aixugar devant de tothom y ab veu clara y penetrant canta lo següent.

Nues...tra República mamá, es una cosa.

que sorprende a la gente mamá y es prodigiosa. Viva la Patria y la Libertad! porque así se vive muy cómodo sin ningún trabajo ni hambre ni ná!

La gran concurrencia aplaudeix entusiasmada. Un republicà del 69 agafa una cadira y la tira a n'el poeta en demostració del entusiasmisme. Un altre li tira un ram de flors; un altre li tira un barret, un altre li tira un mocador y poch ó molt tothom se'l tira una cosa ó altre.

Pro, l'cop d'efecte va ser quan tot de sobte, la gran massa coral de la Fraternitat arrenca ab l'himne.

Nues...tra República mamá...

Noy! allavoras sí que va ser cosa de no véures may mes. Tothom picava de peus y de mans. L'entusiasmisme va ser tan gran que tothom ne volia més. — ¡Els Nets dels Almogavers! — cridavan alguns que de joves havian cantat en els corsos den Clavé. Un altre va cridar ¡Els Segadors! y desseguida'l quefe de policia Roca y Roca'l va agafar y'l va condemnar a mort. Ben fet, per carca!

En Nicolás pera acallar a la multitud va cridar a la guardia ex-Russia y 'ls va fer desenvaynar el sabre, resultant que aixis hi habian encare més vaynas.

— ¡Qué quiere el pueblo? — va cridar.

— ¡Els Nets dels Almogavers!

En Nicolás no sabia de qué li parlavan y girantse a n'el Governador Corominas li va preguntar.

— Qué es éso?

— Pues son los Nets ó los rigodones de l'... ahora no me'n recuerdo si son de l'Africa ó de l'Assia.

— Bueno. Ordeno y Mando que'l coro cante «Los limpios del Assia ó los rigodones de los almogavares».

— Moy bien, moy bien, va cridar el del 69.

Y ab tota la solemnitat qu'era del cas, van comensar els rigodons de l'Africa.

Pro, no hay bien que por mal no venga. Quan son a n'alló dels tiros, se promou tot de cop una confusió espantosa. El generalíssim Lerroux creyent qu'eran els civils, fa un brinco de la cadira y camasa ajudeume cap al carrer.

La gent creyent que's tractava d'un lladregot ó d'un pillo, comensa a córreri al darrera cridant ¡ladres! ¡ladres! Y la gentada surt d'ell fins al Restaurant Hotel Colon ahont se'l van trobar més mort que viu amagat (com l'altra vegada) sota un llit d'una cambra de primera classe.

Quan se varen adonar de la suposada equivocació, el poble entusiasmada va tornar Ramblas avall cantant

Nues...tra República, mamá,
es una cosa
que sorprende a la gente mamá
y es prodigiosa
Viva la Patria y la Libertad
porque así se vive muy cómodo
sin ningún trabajo ni hambre ni ná!

Bando

A las en punt d'aquesta matinada ha quedat fixat en bastantes parets de la nostra ciutat un paper de regular tamaño y que segons hem pogut veure al ferse clar, era un imprés encabessat ab la paraula «Bando» y que deya aixís:

«BANDO»

Don Alejandro Lerroux, Emperador de los Cacahuets, Administrador y Propagandista perpetuo de las Cajas del Pueblo, etc., etc.

ORDENO Y MANDO:

1.º Que todos aquellos ciudadanos que poseyan o haigan de poseer cualesquiera bens ó benes (sean éstos blancos y aquéllos negros ó de cualsequiera color ó tono), los traigan a mi real poder para poder hacer con el debido quidado la repartimienta por clases y estamientos, según es de rigor en estos tiempos de bastante invierno. Los que poseyan vacas y demás animales de riqueza de extracción, deberán llevármelas debidamente ordeñadas y extraídas, á fin de que mi real persona no haiga de ocuparse en ocupaciones tan bagas que desdiciérian de mi elevado cargo.

2.º Como lo que deseamos es el bienestar de los higos d'España, del mismo que todo higo naturalizado, puesto que hasta los higos del Moro también tienen sentimientos de fraternidad, es por lo que hagamos tanto de interés para hacer lo dicho más anteriormente arriba. Así, pues, creemos que cumplireis y no me obligaréis á recorrer á medidas antiguas de empalamiento, garrote vil y pendimiento para que hacéis lo que jo hos obligo tan correctamente.

Del repartecimiento ya hablaremos qualquier día que nos vague á todos, que si Dios quiere será prompto.

Dios, Patria y República os deseamos y bien de salud, como es la mía á Dios gracias.

ALEJANDRO LERROUX»

(Firmado y rubricado).

Hay un sello que dice: «Imperio del Cacahuet. Barcelona, Kalendas, 1904».

La nostra

¡Oh República estimada!
per fi ha volgut lo destí
que, per en Lerroux tramada,
siguessis ja proclamada;
per xó... ja't tenim aquí.

La gent s'abia ab noble d'eria,
ha pogut véne als malvats,
y gracias á obra tan seria,
ja s'ha acabat la miseria,
companys meus, ja estem salvats.

Replens de satisfaccions,
quí 'ns empetará la basa,
sense las tribulacions
de pensá en contribucions,
consums, ni llogués de casa.

Gosant de ditxas en gran,
en mitj de tanta forrolla,
els dinés ens sobrarán,
y are grans y xichs, podrán
tirá tots pilota á l'olla.

No tindrem cap enemich,
ni hi haurá mal de cap mena,
y com tothom será rich,
no's tindrà cap mes fatich
que cuidá l'os de la eskena.

Res de noyas desnaridas,
ni lletjas, ni desgraciadas;
are, guapas y aixeridas,
als quince anys, d'amor farsidas,
ja estarán totas casadas.

Sens llibres, ni assignaturas
será sabi 'l mes bagarro,
y per colmo de venturas,

al naixer, las criaturas
ja sabrán de llegi 'l narro.

Los casats no han d'aguantar
ja may mes cap discussió;
are ab l'amor lliure, es clar,
sempre se'n poden anar
cada hù pel seu cantó.

Sent el poble are el que mana,
fará sens contemplacions,
lo que li dongui la gana,
per xo que 's treguin demana
als civils y polissons.

Perque tots gosem la vida
sense la menor dissort,
fora presons desseguida,
quedant desde ara abolida
la odiosa pena de mort.

Mes si en contra, algún trapella
promou algún esvalot,
se li romp una costella,
se l'agafa y se 'l fusella,
ó se li dona garrot.

Aixó es obra de gent destra,
de tanta trassa y esprit,
que si no hi ha cap palestra
Espanya, abans d'un trimestre
será una Xauxa en petit.

Com tindrem bona marina,
las islas recobrarem,
y ab la intervenció divina,
si no'ns clavan cap tunyina
quí sab ahont arrivarem.

Are, no siguem ingrats
ab qui tant bé ha sabut dú,
y de cor entussiasmats,
tots ben contents ó enganyats
cridem fort ¡Visca en Lerroux!

PRPIS

De la República

Informació local

L'Alcalde Republicá senyor Buxó Rach y Rach ha dictat una disposició que será molt ben rebuda pels veraders ayments de la igualtat.

Enterat l'alcalde de que en materia de fanals encare hi han classes, ha fet igualar de mida tots els fanals de la Plassa de Catalunya, resultant un efecte tan agradós que no hi ha més que veure. Un aplauso pel nostre Alcalde.

Sembla que aviat será un fet l'enderrocament del castell de Montjuich. Avuy han pujat allà dalt totas las autoritats de la República Lerrouxiana pera repartirse las desferas del castell.

Sembla que ab la pedra que'n treguin se'n farán una torreta á la Bonanova. En Junoy ha oficiat de Pontifical en celebració de la ganga.

La nostra denuncia. — El quefe policiach Lerrouxiá, Sr. Roca y Roca, ha denunciat LA TRALLA per atacs á las instituciones republicanas. Sentim el perance.

A darrera hora corren rumors de que vindrá á visitarnos el Rey de Portugal y el president de la República dels Estats Units. Y's creu que Don Alejandro tractará de conquistar á n'aquest darrer, com va ferho ab el poble treballador, á fi de que á un modich preu torni á Espanya Filipinas y Cuba. Amés sembla que obeheix á infinits compromisos que te ab gent á qui no pot dir que no y que no sab ahont emplear perque Catalunya s'ha fet insuficient pera mantenirlos á tots. No se sap si s'avindrán de preu, encar que ens sembla que tractanse are ab una República unitaria, el president dels Estats Units farà un preu una mica baratet. Nosaltres prometem posarlos al corrent de lo que succehixi, á fi de tranquilisar als interessats.

En virtud de haver desaparegut un paraygua de casa'l porrer de la Catedral, l'Emperador ha manat que tots els objectes de valor que existeixen en la ciutat ingressin en las sevasarcas particulars á títol de diposit, tal com s'havia fet anteriorment ab els diners recullits pera la instal·lació de la primera Casa del Pueblo.

Aixó es realment consolador y resulta ser una garantía veritable pera'l poble que coneix de sobras la proverbial honradesa y bona fe de nostre Emperador en aytais diposits.

Informació pel Cable

Desdejuni del president

Madrid 16. 5'45 m. (Urgent).

El garçon del Sleeping, acava d'entrar una tassa de caldo al Sr. Salmerón.

Incident

Madrid 16. 5'20 m. (més urgent).

El Sr. Salmerón acava de provocar el caldo de la tassa.

Desmentintho

Madrid 16. 5'25 m. (Urgentissim).

Sembla desmentit lo de la tassa de caldo. Lo que si, sembla confirmat es que viatja ab zapatillas.

Lo que diu en Salmerón

Madrid 15. 6'30 t.

He lograt interviewar al senyor president. Diu qu'está molt satisfet, que té molta gana y que demá l'afeytarán.

Willington (corresp. del The Times)

Suicidi

Venecia 15. 9'5 m.

Acaba de morir D. Carles, á conseqüencia de haberse menjat dos paquets de puntas de París de una en una.

Comentari

Venecia 15. 9'45 m.

Casi's pot assegurar que'l suicidi de D. Carles, ha sigut intencionat.

Del Nort-América

(pel cable submari)

New-York, 15. 40 m.

L'Ajuntament de New-York ha acordat dirigir l'Estatua de la Llibertat, de cara á Espanya.

La Llibertat pert el cap

New-York 15. 4'40 t.

Un cop de vent ha fet caure el cap de la Estatua de la Llibertat.

Guardia d'honor

Rivagorza 15. 6'40 t.

Crida l'atenció dels estrangers, uns homes del poble, que surten de tant en tant al pas del tren presidencial, donant guardia d'honor ab una bandereta verda y tocant un corn.

Vi per Aigua

Rivagorza 16. 7'40 m.

La máquina que condueix el tren presidencial es alimentada ab ví en contes d'aigua. La idea, segons sembla, ha surtit d'en L..... (la comunicació es interrompuda y no podem entendre be'l nom).

Pánich

Londres, 16. 40 m.

Regna gran pánich en aquesta ciutat, á conseqüencia de las noticias rebudas d'Espanya, donant compte del adveniment de la República. Entre la marineria s'ha declarat el colerín.

Suposició

Londres 16. 40'45 m.

Lo del colerín s'atribueix á coba.

Atentat

Madrid 16. 1 m. (Urgent).

Algun malvat ha posat un objecte á la via ab l'intent de fer descarrilar el tren; la sotrogada ha sigut terrible.

Examinat minuciosament l'objecte ha resultat ser una teula de jesuita.

Negoci rodó

Albacete 15. 6'40 m.

En els dos minuts que'l tren se para á n'aquesta estació els venedors de las famosas navajas y puñales, han agotat la seva mercancia.

Nomenament sensacional

Madrid 15. 6 t.

Sembla confirmat que'l camálích que va dur la maleta á l'estació del Sr. Salmerón será nomenat Senador vitalici. En cambi varias damas de la aristocracia s'han ofert á rentar la roba blanca del president.

Paro. — Esglay

Madrid 16. 8'40 m.

Entre las Estacions de Mucha-miel y Baeza, s'ha fet sonar el timbre d'alarma, y'l tren presidencial s'ha parat en sech, sembrant entre'ls viatgers la consegüent alarma.

Més del paro

Madrid 16. 8'42 m.

Se creu que'l paro ha obehit á que'l president ha baixat á cullir una mica de matafaluga.

No's confirma

Don Benito 16. 8'45 m.

No's confirma lo de la matafaluga, se sab que ha baixat á fer algo, però no se sab qué, encare que se suposa.

Planys

Madrid 16. 4 t.

Se planyen altas personalitats, d'haver tingut de fer el viatge á l'hivern, anyoran las cigalas.

A las foscas

Cabeza de Buey 16. 3'45 t.

En aquest moment passen el túnel de l'Argentina, cridant l'atenció del president que sigui tant fosc.

A Russia

Odessa 16. 6 m.

El blat ha baixat considerablement, donchs se tem una miseria espantosa, per contra l'aufals ha pujat tres enters.

Corresp. Piff-Paff.

La gran figura

Don Nicolás I el Krause, el Nerón modern, sereníssim Emperador general que rige los destinos de la Patria... y un bé.

Ultima hora

Quan ja teniam el número en máquina hem sentit un gran terratrémol que venia de la Plassa de cala Ciutat. Cumplint nostra missió informativa, hem corregut cap allà y'ns hem trobat ab tota la plassa plena d'aquells 35,000 que van votar temps enera la candidatura imposada per l'Emperador.

El poble demanava á grans crits que li ensenyessin la República que havian portat els Redemptors, donchs ningú s'havia adonat de las ventatjas que havian promés que'ls hi reportaria.

L'esvalot prenia grans proporcions fins al punt de que'l quefe policiach Sr. Roca, ab tota la seva força brutal, no era prou pera contenir l'amenassadora abalanxa.

Entre tant, á dintre de la Casa del Poble, en Nicolás, en Corominas, en Lerroux y tota la cáfila, més morts que vius, no sabian que fer.

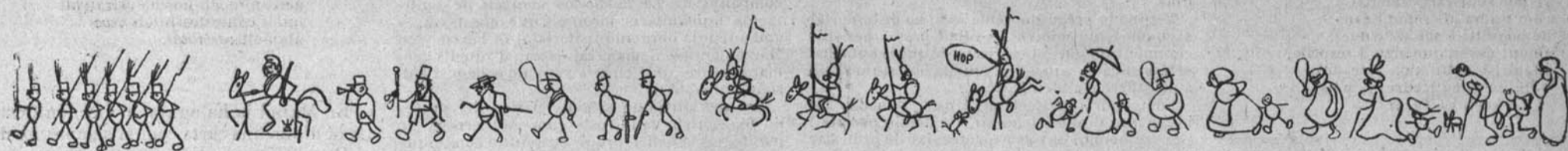
Per fi veuen entrar á n'en Roca y Roca y tots li preguntan:

— Qué passa.

— No, si no passa. L'esvalot encare dura y no tinch prou força pera deturar la cosa.

— Pro qué quieren? — va dir en Lerroux.

— Volen veure la República.

La Repartidora

L'hora bona es arribada
de cumplir com gent honrada
la paraula qu'hem donat.
Per fi ja n'ha arribat l'hora
de fer la Repartidora
abjustesa y equitat.

En Lérroux: Dom una cama,
En Nicolás: Dom el cap.
En Corominas: Jo'l fetge!
L'altre — talla un tros d'allà.

A'n Lérroux be li podrián
donarli'l cap sens duptar
perque fill, ab sos discursos
el cap del poble ha lograt
capgirarlo de tal modo
y ab una trassa tan gran
que dupto que hi hagi un altre
que'l tingui més ben guanyat.

En Corominas que sembla
que no està pas resignat
á quedarse ab lo que'n Krause
li ha dat per ferlo callar.

podrián molt bé donarli
el pahidor y la sanch.
perque ab els articles *neulas*
que ab *La Publicitat*
ha fet empassar al poble
també se l'ha ben guanyat.

Y la sanch jo li daria
perque ell l'ha enverinat
ab excitacions guerreras
que may s'han portat a cap.

Així'l poble's reparteixen
els seus Redemptors; y en tant
el poble'n paga las costas
y'l *fraccionan* sens descans;
robantli'l poch que li queda:
robantli personalitat
fent del obrer una màquina
quo no pensa ab el seu cap
y imposantli per conciencia
la qu'ells li volen donar!

Llavoras en Lérroux, práctic com es en
materias de deixar contentas y enganyadas
á las multitudes, y ab la colosal frescura que
tots li coneixem, se'n vá cap al balcó y
cria:

— Qué queréis?
— La República! La República!
— Pero si ya la tenéis.
— No, no. La volém veure!

Llavoras ell, plé de santa barra, se ca-
rrega de sacratíssima indignació y diu:

— Ah! Así desconfiáis de mí? Yo que os
he llevado la deseada...

— Fuera! Fuera!
— Bueno, pues qué queréis de mí?
— Que'ns donguís la República que vas
prometre.

No hi hagué més remey. Van tenir de
anar al armari dels trastos y treure'l busto
de la República.

— Tomad! Aquí está!

Llavoras el poble la va volguer veure de
aprop y no tingueren més remey que llen-
sarla pel balcó.

Al càure's va sentir un soroll de *lata* de
petroli que va fer fredat y'l poble, plé de
rabia, s'hi va tirar al demunt.

— Es de llauna! Es de llauna! tots cri-
davan. No la volém aquesta! A fora! A
fora!

Y'l poble en pes, com un sol home, va
pujar escalas amunt y va fer desgracias.
Tota la cort republicana va tenir de fugir
pel carrer dels gegants y ab quatre gam-
badas van ser á la estació. Per sort el tren
sortia en aquell mateix moment y varen
poguer fugir cap á Madrid, salvantse per
miracle de las justas furias de la gran mas-
sa del poble que segons s'ha vist no es tan
ignorant com diuen ni li falta tampoch
judici pera veure tart ó d'hora la rahó y dis-
tingir la llauna que'ls perdidos se propo-
savan donarli fentla passar per or de lley.

Sense poder informar ab la deguda ex-
tensió á nostres lectors, per falta material
de temps, podém afegir que en aquestos
moments torna á normalisarse la vida en
Barcelona.

En Boladeras torna á ser alcalde, las au-
toritats son en sos llocs, y per acabar de
normalisarse tot, la gran massa obrera tor-
na á esperar un'altra República y torna á
créure ab aquesta cáfila de Redemptors de
llauna.

Aixís, donchs, LA TRALLA tornarà á tre-
narse, y altre cop á fuetada seca tornarà á
la feyna de desenmascarar á n'aquestos vi-
vidors de la República de llauna.

La qüestió Nozaleda, 'ns ha demostrat
una vegada mes lo cara-girats que son la
gent de *La Perdida*, tant els d'aquí com
els de Madrid y *Provincias*.

Quan era hora de veurehi clar, los fums
del patriotisme y dels cinh centims los hi
feya veure fosch. Are que ja no s'hi es á
temps regoneixen la vritat... porque 'ls hi
convé pels seus fins mesquins y baixos.
Mentres el Catalanisme sortia per la defen-
sa dels Rizal y demés mártirs de Filipinas,
els *perdidos* als acords de la Marxa de Cá-
diz, feyan el joch del govern atiant al mi-
serable lleó espanyol á la lluyta. Aquesta
sang dels soldats, vessada vergonyosa-
ment, que avuy volen venjar els *perdidos*,
fou vessada per obra y gracia d'aquesta
prempsa que avuy aixeca un pedestal á
n'en Rizal, de la mateixa manera que alla-
vors li aixecá un cadafalch.

No abonem y defensem á ningú en
aquestos assumptos de Filipinas, pro may
dirém com va dir en Lérroux á n'el *mee-
ting* de diumenge que l'Exercit y la Mari-
na devían estar allí pera protestar del no-
menament den Nozaleda.

Lo que s'havia de dir es que tots hi te-
nen el tant de culpa y que no cal alabar á
l'ún pera rebaixar á l'altre.

Tots els partits hi son avuy á fer la co-
media del patriotisme ofés; tots hi son per-
que aixó dóna, com donavan els arruixa-
ments patriótics d'allavoras. Y á forsa d'
imparcials y desapassionats en assumptos
d'aquesta mena, hem de fer notar nosal-
tres que haventse dit que la perdua de
Filipinas fou una traició y havent anat
allí molts generals y molts comissionats,
resulta que cap d'aquestos ha fet allí res
censurable y en cambi'l pare Nozaleda,
resulta avuy el causant de tots els mals
segons el diaris.

Y precisament aixó se sab avuy que's
tracta de portarlo á Valencia, y no s'ha
sabut fins are ab tot y haverhi molta gent
que'n sab cosas.

Entre aquestos en Montero Rios ha dit
que — Ya ha llegado la hora de hablar! —
Home jo crech qu'era avans l'hora d'ex-
plicar al poble la vritat; l'hora de desen-
cegar als patrioters de comedia.

Y ademés crech que no es el senyor
del tractat de París el qui ha de venir á
donar lliçons de fidelitat á la Patria, com
no han de ser la majoria dels que avuy
surten en defensa dels filipins morts injus-
tament, los que han de demanarne reven-
ja, pel sol fet de ser ells mateixos els mó-
vils d'aquestas morts.

— Traydor! — cridan á n'en Nozaleda.
Y tots los que per medi de diaris, *meetings*
y manifestacions varen ser els impulsadors
de l'emborratxament patrioter d'allavoras
¿qué son sino duas vegadas traydors? Qui
estigui lliure de traició, tiri contra éll la
primera pedra!

GNOM

Feyna á fer

¡Sempre avant, y cop de dallal!
Si en la vía del Progrés
posá obstacle algú logrés,
¡cop de tralla!

Fes, LA TRALLA, vía noble
boy cantant l'himne sagrat;

cant de Patria y Llibertat,
que's la redempció del poble.
Y si'l carro un jorn s'encalla
ab l'intolerancia... ¡fóch!
Tant si es roig, com negre ó groch,
¡cop de tralla!

Si encalleu ab l'*Assiáti*,
que'ls crudels butxins atia
de Montjuich, y els incensá
com lacayo maniáti,
¡llamp de Deu! ¡que ni una malla
n'hi deuriau perdonar!
Per la sanch d'obres venjar,
¡cop de tralla!

Si us encalla en Roca y Roca,
qui en sa juventut no hi veyá,
y á la Verge versos feya
com un mistich que's trastoca,
¡pobre ruch, no li deu pallal!
Deuli favas, que es grá fort,
rebotentli á dret y á tort
¡cop de tralla!

Si en Junoy, que ab sa *retórica*
sempre menja capellans;
feuli esment qu'ell era avans
de la Juventut Católica.
Y penseu que la canalla
al servey dels governants,
sols mereix de vostras mans
¡cop de tralla!

Si es l'Inglés, ó be'l *Divino*,
que, dientse federals,
per Madrid millions de rals
han votat sens amohino;
á n'aquets, com joch que falla,
cap al sach del ferro vell,
boy clavántloshi al clatell
¡cop de tralla!

Si en Lerruch, fent l'unitari
se la campá, y entre tant
als obrers ell va explotant
disfressat de llibertari...
li heu de dir, si al fanch s'encalla:
— ¡Arri, César, cap al Clot! —
Y encastantlo al mitg del llot,
¡cop de tralla!

A n'en Salmerón kraussista,
que voldria molts canons,
molts vaixells y batallons,
per si'l poble obrís la vista
contenirlo ab la metralla:
— ¡Adeu, Kraussel! — li direu, —
perque al poble engatusseu,
¡cop de tralla!

Si aquell nen que tant viatge
ve per veure als catalans,
com tindrà als republicans
de boquilla a sou de patge...
Quant veyeu que algú 'l respalla,
Dieuli ab ló un xich agre-dols:
— Si us voleu treure la pols,
soch LA TRALLA. —

Ja ho vaig dir la setmana passada que si no passava res, el dilluns nòs donarien *La Festa dels Reys* ó *Lo que vulguen* a «L'Intim».

Pró ha passat alguna cosa, y tampoch aquest dilluns hi ha hagut comedia. L'han aplasada pel divendres, y aixó no está pas encertat. Desde que aplassan las funcions pel divendres tot va malament en el teatre del carrer de Sepúlveda. Creume, Gual, *ni en viernes ni en martes...* no t'enredis. ¡Ah! Y si has de donarnos cosas com la *Casa de la Dixa y Torquemada*, t'aconsello que no t'enredis ni en dilluns.

Aquesta setmana semblava que no hventhi «Intim» hauria pogut dedicarme una mica en tafanejar lo dels altres *coliceus*, pró m'hi trobat ab que ab aixó de la proclamació de la República m'han dit que es preparavan grans aconeximents teatrals... y no ha passat res.

En cambi's prepara una gran representació a l'Onofri, Palau del Emperador dels cacauhets, en la que hi pendrán part 1.000 personatjes (?) (si es que arriban a ferlos) a 3'50 el cobert.

L'escena la trasladarán al pati ó plateya y representará un gran ápat, símbol de la ideya Lerrouxiana. Serà posada l'obra ab tot l'aparato que requereix y m'sembla que n'hi haurà pera sucarihi pá.

L'entrada será gratuita á fi de que'ls pobres que no tenen las 3'50 pessetas puguin ensumar ab tota comoditat y sense perjudicis pecuniaris.

Encare que'm diguin que m'hi venut al *tirano* parlaré dels teatres de la villa y corte.

Perque'l Governador n'ha fet tancar un s'ha mogut tant de rebombori que'l Govern está si cau ó no cau. Tot ha sigut d'uns *couplets* que'l Governador *matritense* no va poguer pahir prou bé y va dir prou de aquest color! Ab aquest motiu, la Societat d'autors s'ha reunit en sessió permanent. La d'actors ha representat un *meeting* que va acabar com Torquemada en el foch, y varen xiular a n'en Mesejo perque, format com es, els va deixar, pensant que ja s'ho arreglarian, tot murmurant:

Y ahora que los sevillanos
se las compungan con él.

Y perdonin que aquesta setmana'ls hagi parlat de tot menos de lo que hi vist *Desde el palco del oncle*, per la senzilla rahó de que... no hi vist res.

Comunicat

Sr. Director de LA TRALLA.

Present.

Molt senyor meu: Li agraheia se servis publicar en son valent periódich el següent comunicat dirigit á D. Emili Junoy, á fi y efecte de demostrar al públich lo farsants que son certs senyors y lo molt llarga que tenen la llengua quant parlan en un *meeting* dels seus, y lo molt cobarts que sou pera posarse enfront de un enemich noble quant aquet els empayta.

Esperant, douchs, se servirà complaurem, li dona grans mercés per endevant son afm. y s. s.,

Pelegrí Llangort.

Sr. D. Emili Junoy.

Present.

Molt senyor meu: Al llegir la ressenya del *meeting* celebrat al teatre Onofri el diumenge passat, he vist que vosté, ab la *sans façon* que 'l caracterisa, havia tornat á insultar als catalanistas sense distincions de cap mena, sols per lo fet de esser catalanistas; y he vist que precisament ho feya en un acte de protesta en contra del nomenament del P. Nozaleda per arquebisbe de Valencia. L'acte per si sol ja demostra qui son vostés: uns demagogos y revolucionaris per defora, y

més reaccionaris que en Torquemada de per dins.

Perque jo pregunto: ¿Qué 'ls hi ha de importar als homes que com vostés volen passar per sincerament ateos ó anticlericals, de que la autoritat eclesiástica de aquesta ó aquella ciutat recaygui á n'en Pere ó á n'en Pau?

Compendria perfectament que, donadas las ideas que diuen defensar, lluytessin perque 'l Govern no n'hi enviés cap; mes aixó de protestar d'un perque n'envihin un altre, es demostrar sencillament l'interés que per las cosas de la Iglesia senten, y sobre tot lo desitg de que el feudo d'en Blasco Ibáñez tinga un pastor espiritual de relevantes cualidades.

¡Quánta farsanteria, Sr. Junoy!

Y ara feta aquesta petita disgregació, vaig á recordarli un deute que ab mi té contret, deute que tal vegada no li hauria recordat si vosté ab las sevas calumnias y bestiesas no me hi hagués obligat.

Recordará, Sr. Junoy, que á mitjans del any passat vareig venir en son domicili en nom del Centre Catalunya, entitat obrera catalanista (y catalanista perque es democrata), per portarlo á vosté, y ab vosté al Sr. Lerroux, á un *meeting* de controversia á fi y efecte de arrancarli la careta y posar de manifest las següidas inconseqüencias de la seva vida pública, y per sostindre devant del poble que allí ahont acaba lo seu amor á la llibertat y al progrés, allí comensa el progrés y la llibertat que sentim els catalanistas del Centre Catalunya.

Era per dirli al poble que dintre de cada republica unitaria s'hi tanca l'ánima d'un inquisidor; era per provarli que tant vosté com els seus companys de *La Publicidad* han sigut sempre uns esbirros pera'ls obrers; era per dirli á n'aquest poble que's fixés ab la cara que fan aquets senyors que com vosté tant anticlericals avuy, fá quatre dias que anavan per los carrers de Manresa portant pendons en professons relligiosas y eran Secretaris de la Juventut Católica.

Era per dirli al poble que si la República no existeix á Espanya, es per culpa dels homes que com vosté, han blincat cent vegadas la espalla devant del ex-cacich máxim pera obtenir una acta de diputat, tot fent la comedia de fingirse republicá.

La vinguda den Canalejas

HOP.

— En Catalunya podrán dar cargas los civiles, podrán silbarme por doquier, pero á uno le dan cada *ápat*, como dicen ellos, que estoy que ya no puedo más.

Per dirli al poble que sols vosté y els seus companys de *La Publicidad* mancats de sentiments humanitaris, foren els que ensalsavan y aplaudian la obra inquisitorial de'n Portas y en Marzo mentres demanavan el cap d'aquells germans nostres que encare avuy no sabem si han sigut culpables.

Era per dirli que si avuy parlan del procés de Montjuich, tant vosté com en Lerroux ho han fet en benefici propi; agafantho com esqué per cassar alosas y per conveniencias políticas á fi de aixecarse sobre la poca memoria y sobre la ignorancia un pedestal ahont collocarhi las sevas ridiculas inteligencias sempre destinadas á trahir als infelissos que'ls segueixen.

Y finalment li hauriam dit á n'aquet poble sempre per vostés explotat, rifat y escarnit, que's fixés tambe qui son els que lo atien a las criminalas guerras de las Antillas; li hauriam recordat que al costat dels monarquichs, dels carlins, borratxos de un patriotisme cursi é inhumá hi figuravan en primer lloch los republicans unitaris com vosté y els seus corifeus; li hauriam recordat tambe aquella ridicula *cagellita del soldado* inventada per la *Publicidad*, li hauriam dit que dels fusellaments den Rizal y dels crims al Morro de la Habana, tambe n'erán cómplices els republicans de *doublé*; li hauriam recordat que vosté, Sr. Junoy, fou qui posava als nuvols ab los seus elogis á n'aquell general nano, tant nano de cor com de valor, conegut en l'estranger per lo tigre y butxi dels honrats cubans, á n'aquell general á qui vosté y els seus amichs, li lleparen las botas encare xopas de sang dels martirs de la República cubana.

Tot aixó li hauriam dit al poble, si vosté hagués cumplert la paraula que devant del Sr. Lerroux me feu solemnement d'acceptar aquest *meeting* passadas las eleccions de diputats.

Han passat las eleccions y vosté en lloch de cumplir lo promés se entreté llsant raigs de cossas en contra del catalanisme, cosa que cual-sevol burro es capás de ferho.

De lo que vosté no es capás es de donar la cara y posarse enfront nostre; al menys aixis ho ha demostrat.

Y per avuy prou, senyor Junoy; vagi seguint sembrant odís y rencunias, aixis tal vegada no tardará gayre á esclatar la lluyta, que nosaltres no rebultarem (encare que no fem de revolucionaris com vostés á plasso fixo), mes recordi una cosa; recordi que en las lluytas de tots els pobles civilisats als anemichs vensuts, noblement se'ls ampara y se'ls dona quartel, mes en cambi als traydors se'ls fusella per la espalla.

Es de vosté sempre, quant y ahont vulga son afectísim S. S.

PELEGRÍ LLANGORT

42-Janer 1904.

Pera la restauració dels Monuments Nacionals que están enruntantse y que son la majoria, s'han votat milers de pessetas que's reperteixen tranquilament y en grossas quantitats pera tots el Monuments Nacionals excepte'ls de Catalunya.

Dels de Catalunya no mes se n'han recordat d'un (?) y li assignan la quantitat de 2.000 pessetas! ¿Que quín es? Donchs es «El Monasterio de Poblet y Santas Creus» ¿Que aixó son dos Monastirs diferents y que l'un está separat de l'altre per moltras lleguas de terreno? Bueno. Ells ja ho han dit y ben dit está que no mes es un.

Are comprench com será possible que fassin algún dia alcalde de Barcelona á en el de las naciones asiáticas.

Encare que l'hagin xiulat á n'en Canalejas, no pot estar queixós de la vidassa que li han fet á Barcelona. Li ha sortit á banquet per hora.

Llastima que no hagi pogut pahir ab la tranquililitat que requereix semblant extraordinari.

Al sortir el tren de Sabadell, va dir aquest democrata de set caras á un dels seus acompanyants, mentres els xiulets estavan en son apogeu:

— Luego dirán que no son egoistas estos catalanes. Por una comida que te dan, te proporcionan cada disgusto que es imposible que te haga provecho. —

Diu el *Ciero* parlant de la sessió de clausura de la Asamblea pedagógica:

«Cuando terminó el acto, el Sr. Vincenti dió vivas á Cataluña, á España y al Rey; el Sr. Landin, el futuro ministro de Instrucción pública y el Sr. Clausolles (el fotógrafo) á España. Todos estos vivas fueron débilmente contestados.»

Essent cosas d'ensenyansa
gens ni poch nos ha estranyat
que's contestessin els vivas
ab molta debilitat.

En Marial ja ha agafat el vici den Costa. Cada dia fa una carta com si sempre fossim el Reys. Carta esplicant perque ha mogut un peu; carta esplicant perque ha votat; carta esplicant perque no ha votat.

Marial, Marial; més obras y no tanta lletre, que embafa!

A Vilafranca tambe s'han rifat á la colla del democrata flamant Canalejas.

En Fuster va tenir de callar devant de las demostracions de *simpatia* del públich; en Roig y Torres va parlar de vi embotellat y va ficar els peus al cup. El públich hi va riure molt y en Canalejas va suar la gota gorda.

Els *perdidos* se'ns han passat al moro. Vuy dir que se'ns han tornat clericals.

En Lerroux al Onofri es va dordre de que el clero no assistís al acte pera protestar de la traició den Nozaleda.

A Madrid un capellá pren part en un *meeting* al costat dels de la flamarada.

Un altre orador de *provincias* se plany perque diu qu'en Nozaleda ha deshonorat á l'Iglesia.

Un altre orador comensa persignantse molt devotament y anomena á Déu més de deu vegadas ¡¡¡Clericals!!!

Dice *El Ciero* que l'Ardit va parlar *entre risas* dels concurrents al Teatro Onofri.

¿Ho veuen com aquest ex-curandero seria una gran adquisició per LA TRALLA?

En Junoy va fer jurar als 6.000 republicans (?) que assistian al *meeting* que no deixarian desembarcar als frares que venen de Filipinas.

Y tots varen jurar.

Si no surt ja se que dirán. Que no creuen ab el jurament y que per lo tant no mes varen *prometre*. Y'l *prometre* no fa pobre.

La mateixa *Perdida* ho explica.

Diu que'ls Revolucionaris de Evreux en la época del segon imperi preparavan una manifestació tumultuosa contra l'Emperador y la Emperatriu que tenian de fer nit en dita població, de pas per no sé ahont.

Y saben com ho va evitar el prefécte de policia? Donchs de comú acort ab els revolucionaris, los va tancar en una *espaciosa sala*.

— Aixís — els hi va dir — los que vos segueixen no podrán tirarvos res en cara y vosaltres se trobareu deslliurats del compromís que teniu ab ells.

«Durante su encierro los trataron regiamente; succulentos pollos, vinos de champagne, café, licores de buenas marcas, etcétera.»

Eh! que'ls sembla? Que no hi veuen la punta? Aixó *La Perdida* ho copia d'un diari de Fransa que ho publica ab motiu de las precaucions que's prenen are pels viatges dels Reys.

¿Es indirecta, senyora *Perdida*? Com vos la xalariau, eh?

L'Assiatich ha dimitit el càrrech de *Jefe* de majoria (?) al Ajuntament, veyent que *no le salian las cuentas*.

En cambi han fet una quefatura de tres per alló de que sis ulls hi veuen més que quatre potas.

Y ab tot sembla que la cosa no va prou pel bon camí, per quant, demostrant una vegada més la seva *despreocupació*, han probat de buscar l'apoyo... may dirian de qui? Donchs dels *enemigos de la libertad*; dels *amigos de la reacción*; dels *hijos de frailes y de monjas*, en una paraula: dels regionalistas!

Y no hi fem comentaris perque es un peix qu'es porta l'oli.

Senyor Marial: reprimeixis el gènit y tinga la bondat de contestar á las breus y concisas preguntas que avuy li fem.

1.ª ¿Es cert que per ordre de vosté es van treure seixanta sis escriptors de la comissió de consums que cumplian honradament sa comesa pèr encabirhi en son lloch á seixanta sis individus que no tenen altre merit que haver fet de guardia negra de son quefe Sr. Lerroux?

2.ª Está enterat, Sr. Marial, d'un tiberi que tingué lloch lo dia de cap d'any en un molí de sal no molt lluny de la carretera de Mataró en el que hi comparegueren alts empleats de consums, celebrant, segons se diu, lo felís resultat á favor del obsequiat del arrendament de la sal?

3.ª ¿Segueix essent, Sr. Marial, federal com fins ara havia anat publicant?

La solució... *al tiempo*.

En Corominas ja te 'ls guarniments que li feyan falta y diumenge que vé, diada dels burros y *demis animales cuadrípedos*, com ell diria parlant ab la ma esquerra, el podrán portar á benehir á Sant Antoni una mica més endressat que 'ls altres anys que 'l pobre hi tenia d'anar ab més modestos habillaments.

Are si que la seva rucamenta ressaltará y aixó que 'l acompanyará l'Odon y en Selvas. L'Odon crech que te por que l'assiat li tregui un xic l'efecte del seu *hipparion*; pro nosaltres creyem que tots estan á l'altura... s'enten... á l'altura de las quatre potas.

Home, senyor Boladeres, també es ben poch amable vosté. ¿Que no ha entés encare las indirectas den Corominas? ¿Póssili *bancos* á n'el Saló de Cent y callará!

Si no hagues sigut que teníam el compromís de fer el número extraordinari per celebrar alló, l'hauríam dedicat á la festa de Sant Anton que ab la gent que sura aquest any resulta molt celebrable. De totas maneras, no podem menys que felicitarlos á tots y 'ls hi aconsellem que no vagin pas á benehirse perque... ja son prou beneyts.

Els de Madrid are las han agafat ab la mania dels *couplets*.

Tot son *couplets*. Y aixó promou á Madrid grans disturbis y protestas.

Els diaris publican els *couplets* prohibits y la gent ccmpran molts diaris, que es á lo que 's va ab totas las qüestions.

En el número próxim publicarem la convocatoria pera un Concurs extraordinari organiat per LA TRALLA.

Corra per aquets mons un tal Luciano Navarro, vulgarment conegut per lo Doctor Llenceta y fins director de *La Tribuna del Pueblo*, á qui tot lo que li sobra de ignorant y pretenció li falta de urbanitat y democracia.

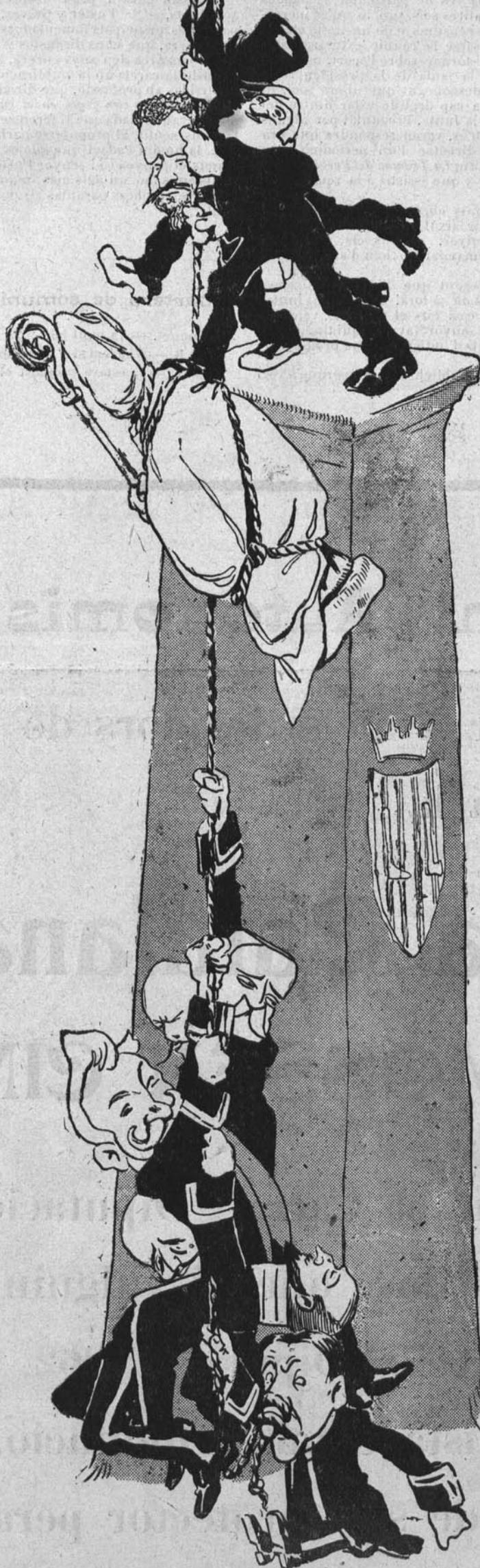
Es aquet subjecte un de aquells exemplars mes fidels de la ridícula, puig el pobret que no ha passat may de—aprobado—y encare ab influencias, y que no té altra ilustració que la adquirida veyent pantomimas al Paralelo, té la descomunal barra (es deixeble de l'Ardid) de parlar alló ahont no el coneixen en nom de la juventud intelectual de Barcelona; cosa que també li dispensariam, si entre mitj de tanta pedanteria no insultés als que tenen la sort de no pensar ab els peus com ell pensa.

Ens referim Doctor Llenceta á tot aquell cúmulo de ardidesas (vulgo bestiesas) é insults que es permeté llensar contra els catalanistas el diumenge passat á Premiá de Mar.

Home, home, Sr. Navarro (ay) Doctor Llenceta (dispensi), es molt cómodo aixó de tirar un raig de cossas, tant que qualsevol burro es capás de ferho.

Lo que ja no es tan cómodo y aixó á vosté li consta (com també á altres perdidos), es havérselas cara á cara y en pública controversia ab el més humil dels

La qüestió del día

— Ay Maura que no podrém ab tot aquest pes. Hem fet un bunyol d'enfilharho.

En Maura: — Es que jo no contava ab la torna.

catalanistas, y dich que á vosté li consta perque á un de nostres redactors li negá senzillament aquesta noble discusió per por de perdre vosté y ab vosté els Palau, els Lerroux, els Junoy, etc., etc. Xerran y xerran molt y malament mentres ningú els contesta; pero fan com els cargols que al tocs la banya se amagan dintre la closca tan bon punt se troban ab algún catalanista que els para els peus, tement que ab los seus arguments els arrenqui la careta ab la que encubreixen una República borda que de implantarse no sería altre cosa que una inquisició ab gorro frigi.

Al principi he dit que al Doctor Llenceta, li sobrava ignorancia y tan com ignorancia, li sobra cobardía á n'ell y als seus companys en burricamia.

A l'iglesia de la Mercé, mentres s'estavan celebrant els funerals de D. Víctor Planas y Casals (q. e. p. d.) várem veure entrarhi á D. Joseph M.ª Vallés y Ribot.

Cumplint nostra missió informativa, várem seguirlo fins á dintre y'l várem veure demanar una cerilla, (total, contant á n'ell cerilla y mitja) encéndrela y anar á oferir barret en má y molt devotament cap al altar major. Allí hi havia una renglera de capellans, y'l del mitj ofería la creu de la estola, devant de la qual en Vallés y Ribot va acotar el cap, baixant molt devotament altre cop, després d'haver deixat la cerilla en mans d'un sagristá.

Tot aixó no tindria res de particular, per ningú, donchs podria ser molt bé que'l *divino* fos amich del difunt y volgués rendir tribut á la seva memoria, sinó fos que hem sentit dir més d'un cop á n'en Vallés y Ribot qu'ell may podria assistir á cap *moxiganga* relligiosa (ni á las que's celebraren per Mossen Cinto), donchs ell no creya ab aquestas beneyterias.

Donchs qué hi vas anar á fer á la iglesia de la Mercé?

Si t'haguessin vist els milers de votayres que t'han fet diputat, en el moment d'anar en professó cap á oferir!

Tot lo dit (menos aixó de diputat, perque no va tenir tanta sort) s'ho pot també pendre per ell en Roca y Roca, qui, segons informes fidedignes, era també als esmenats funerals.

Preguem als nostres llegidors que s'enterin del «Comunicat» que publiquem á n'aquest número y que'ns ha remés l'obrer Pelegrí Llangort pera sa publicació.

Esperém que als cárrechs que en ell se fan á n'els vividors revolucionaris, s'hi respondrà ab actes y no ab insults.

Ho esperém... pró cá!

Ja hi han cinchcents apuntats pel banquet que'ls *perdidos* preparan en el teatre Onofri. Y segons els anuncis, el banquet sols constará de 1.000 coberts, lo que vol dir que la igualtat d'aquesta gent es una *pantomima*. Per aixó ho fan al teatre Onofri. ¿Es á dir que calculan que no més son mil els que tenen las 3'50 pessetas que val el cobert? Y'ls pobres que no las tenen ¿qué farán?

Ja ho sé. Estarán mirantsho mentres els altres menjan y atiparse d'ensumar. Aixís tindrán sobre'ls altres la ventatja de surtilshi més baratet y de no agafar cap indigestió.

Maleta, ves ab cuydado ab las *Pláticas* que fas.
¡Recórdat de la Granvia y pensa qu'encare hi ha qui está disposat á inflarte... lo que tu recordarás!

Son molts els treballs qu'hem rebut pera'l present número extraordinari, fins al punt de que'ns hem vist impossibilitats á donalshi cabuda. Aghrim molt als autors la seva deferencia y procurarem anar publicant els que no hagin perdut l'actualitat.

La Publicitat las emprén contra'l Doctor Robert, que tothom sab que fips apart las

idees que'l movian, es respectable la seva memoria pel gran bé que feu en vida a pobres y richs.

¡Quants n'hi han entre'ls que varen votar la candidatura del *ordeno y mando* de'n Lerroux que li deuen etern agra-himent!

Pró es tanta la *bilis* que han d'empas-sar-se'ls publicitaris que fins ab els morts han d'esbravar-se!

En Corominas en la sessió del dimars va ficar (com de costum) tots els peus a la galleda.

Va fer riure de debó.

Al sortir varem sentir el següent diàlech entre dos trevalladors:

— Tu per aquí?

— Sí, qué hi vols fer.

— A cumplir las ordres d'en Lerroux?

— Cá, home; he observat que de venir aquí ó anar al Circo equiestre hi surto estalviant rals y encare m'hi diverteixo més. En Corominas me va molt millor que'n Morris y en Theodoro.

(Auténtich).

De fora

Premiá de Mar.

Creientho de bona fé tots nosaltres que'ls republicans d'are tenian de fer feyna ben feta, tan convenient com es, havíam cregut algun dia

ab las paraulas dels que s'anomenan redemptors y no son més que uns miserables explotadors de la ignorancia, que per culpa de las circunstancias patim els obrers.

Una de las més hermosas manifestacions de la associació dels homes, es sens dupte la mutualitat de subsidi ó sigui la germandat.

Aquí a Premiá está constituhida la «Amistad Obrera» quin objecte es el de atendre mútuament las necessitats que en cas de malaltia se ofereixen en las casas dels obrers, la qual funciona de temps há sense que hagi passat res anormal dintre de la Societat. Pró tot de cop nos varem adonar de que las ambicions dels que tenen la política com ofici varen volguer ficarse a revolucionar la serietat d'aquesta Associació, logrant per medi d'una Junta gens concorreguda, suprimir un article que deya que no's podia tractar dintre de l'«Amistad Obrera» cap assumpto polítich ni relligiós.

Aixó no tindria res de particular si hagués passat entre nosaltres sols, pró lo qu'es mereixedor de totas las censuras y de nostra protesta, es que al comensarse la reunió extraordinaria que's va fer pera tornar sobre l'acort, nos vam trovar ab que a la taula de la presidencia hi havia un senyor desconegut que ni era soci, ni autoritat, ni tenia cap dret de estar dintre del local celebrantse la Junta. Preguntat per alguns qui era aquell intrús, varen respondre que era un tal Navarro, director d'un periódich d'en Lerroux que se'n diu *La Tribuna del Pueblo* (avans *La Voz del Pueblo*) y que assistia a la reunió com a periodista.

Quan els honrats obrers de «L'Amistad» de Premiá van sentir aixó, varen demanar que's retirés aquell senyor, donchs els assumptos intims de la germandat no han d'anar per res als diaris.

Altres socis vegent que l'intrús roncejava varen donar crits de ¡a fora! als que s'hi juntaren las veus de casi tots el presents, veient la impassibilitat del senyor Navarro, qui tingué que sortir entre'ls crits d'indignació que promovia la seva conducta.

El motiu de fer públich aixó es porque's vegi

que las dissensions que freqüentment succeixen entre obrers, casi may son culpa d'ells sinó dels intrusos forasters que mercadejan ab las nostras conviccions.

El Sr. Navarro's va quedar a fora deixantse anar ab insults y bestiesas contra'ls obrers de la «L'Amistad», titllantlos de jesuitas, catalanistas y reaccionaris, y aixó que podém assegurar que no som res d'aixó, escepte algún element que simpatisa ab l'autonomisme, per tractarse d'honrats federals de tota la vida.

Fins a un altre, senyor director, se despedeix de vosté.

Lo Corresponsal

Vilafranca del Panadés.

Per si'ls *liberals* republicans d'aquesta, no estiguessin encara prou desprestigiats y desacreditats, el Sr. Fuster y Galvez, antich company dels principals fomentadors de la qüestió rabassayra, que bons disgustos y miseria causá per la comarca deu anys enrera; acaba d'arrencarlos hi la careta ab la publicació d'unas fullas repartidas ab profussió, que dirigeix als *republicanos que tienen cien reyes en el cuerpo*, ab motiu d'una gran xiulada que li feren sense haberlo ni tan sols sentit, al proposarse parlar en un meeting. Ja ho diu l'adagi que «no es mal sastre qui coneix el panyo» y el senyor Fuster, que durant molts anys fou un dels més importants correli-gionaris, en pocas paraulas els posa com a draps bruts.

Bernat Xinxola

Cartera de comunicacions

Ramonet. — Va molt bé.

R. S. R. — Veurém si n'aprofitem alguna cosa.

J. S. V. — Ja estava compost el seu treball y

s'ha hagut de retirar per excés d'original.

R. Moro. — Vosté deu ser molt aixerit.

F. G. — Ja n'parlarém.

M. L. — El seu dibuix te dos defectes. El primer que no té punta (y d'aquestos ja n'sabem fer) y según que está més malfet que la cara den Vallés.

J. Rabes. — Potser si's fes sofregir l'apellido resultaria més suculent.

Joan Petit. — Potser quan sigui més gran...

L. B. — Gracias per las Fuetadas.

Llimach. — Igualment.

J. N., P. L., Rich-Roch, Joanet, P. C., Ll. V. y M. D. — Aprofitaré alguna cosa.

Ll. G. C. — Pot fixarse ab la numeració y ab aixó podrá enterarse de tot.

Bernat Xinxola. — Ja va, gracias.

J. Ll. — Procuraré insertarho. Envihi.

LA TRALLA

SETMANARI SATÍRICH

SURT ELS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

(inclós els números extraordinaris)

Mitj any 2 pessetas

Un any 4 »

Tant per Barcelona com per tot Catalunya

Imp. Elzeviriana, Rambla Catalunya, 14; Barcelona.

El Foment Autonomista Catalá

té'l gust de participar a n'els llegidors de LA TRALLA que dintre breus días inaugurarà la

Escola Catalana gratuita

MOSSEN CINTO

que está instalant en el Carrer Diputació, 295, 1.er - 2.ª, ahont se podrán inscriure'ls noys que hi vulguin concórrer.

En aquesta Redacció, Diputació, 262, baixos, y en el local del Foment Autonomista Catalá, Diputació, 295, pral., s'admeten inscripcions de soci protector pera las escolas.